a716343

NYANYI SUNYI AMIR HAMZAH: ANALISIS RUNTUTAN

SITI NORNGALIAH BT. MOHD. SALIHIN
JGA98008

DISERTASI SARJANA YANG DIKEMUKAKAN UNTUK MEMENUHI SEBAHAGIAN SYARAT MEMPEROLEHI IJAZAH SARJANA PENGAJIAN MELAYU (SECARA KURSUS DAN DISERTASI)

JABATAN BAHASA MELAYU
AKADEMI PENGAJIAN MELAYU
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR

OGOS 2004

Perpustakaan Universiti Malaya
A512525065

UNIVERSITI MALAYA

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Nama Calon : **Siti Norngaliah bt. Mohd. Salihin (No. K/P: 640801108464)**

No. Pendaftaran : **JGA98008**

Nama Ijazah : **Sarjana Pengajian Melayu**

Tajuk Kertas Projek/Laporan Penyelidikan/Disertasi/Tesis ("Hasil Kerja ini"):

NYANYI SUNYI AMIR HAMZAH **: ANALISIS RUNTUTAN**

Bidang Penyelidikan : **Bahasa Melayu**

Saya dengan sesungguhnya dan sebenarnya mengaku bahawa-

(1) Saya adalah satu-satunya pengarang/penulis Hasil Kerja ini;
(2) Hasil Kerja ini adalah asli;
(3) Apa-apa urusan berkaitan dengan hasil kerja yang mengandungi hakcipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hakcipta telah dengan sejelasnya dan secukupnya dinyatakan dan satu pengiktirafan tajuk hasil kerja tersebut dan pengarang/penulisnya telah dilakukan di dalam Hasil Kerja ini;
(4) Saya tidak mempunyai pengetahuan sebenar atau patut semunasabahnya tahu bahawa pengahasilan Hasil Kerja ini melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain;
(5) Pemunya hakcipta Hail Kerja ini adalah Universiti Malaya ("UM") dan apa-apa pengeluaran semula dalam apa jua bentuk atau dengan apa jua cara mekanikal atau sebaliknya adalah dilarang tanpa terlebih dahulu mendapat kebenaran bertulis dari UM;
(6) Saya sedar sepenuhnya sekiranya dalam masa penghasilan Hasil Kerja ini saya telah melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain, saya boleh dikenakan tindakan undang-undang atau apa-apa tindakan yang diputuskan oleh UM.

SNMMS .... 16/5/05 ....

Tandatangan Calon — Tarikh

Diperbuat dan sesungguhnya diakui di hadapan,

.... 16/5/05 ....

Tandatangan Saksi — Tarikh

Nama : PROF. MADYA DR. SANAT MD. NASIR

Jawatan: PENYELIA

Buat permata hatiku;
Amira Nur Izzati,
Muhammad Amirul,
Muhammad Amirul Izzudin.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, dengan keizinan-Nya dapat juga saya menyiapkan disertasi ini, setelah sekian lama tergendala perjalanannya. Ucapan terima kasih yang tidak terhingga saya rakamkan buat penyelia saya, Prof. Madya Dr. Sanat Md. Nasir, kerana tanpa bimbingan, sokongan dan keprihatinan beliau, tidak mungkin disertasi ini dapat disiapkan.

Sekalung penghargaan juga diberikan kepada Bahagian Biasiswa Kementerian Pendidikan, pihak Akademi Pengajian Melayu dan Institut Pengajian Siswazah Universiti Malaya kerana memberi ruang dan peluang untuk saya menyempurnakan pengajian. Kepada tenaga pengajar di Akademi Pengajian Melayu yang setia mencurahkan ilmu sepanjang pengajian saya di Universiti Malaya, terima kasih seharum kasturi.

Buat Puan Rohani, Puan Azharizah, Puan Sharifah, Puan Asroliza, Cik Beatrice, Puan Puspha, Cik Kirar dan Cik Kalsom, sahabat-sahabat yang sering merisik khabar dan mengembalikan semangat yang hilang, hanya Allah sahaja yang mampu membalas budi kalian. Khusus buat suami, A.Razak Ismail yang sudi memberikan restu, terima kasih segalanya.

Sesungguhnya, segala yang baik itu datang daripada Allah Rabbul Izzati, sebaliknya segala kekurangan yang terdapat di dalam disertasi ini adalah disebabkan kelemahan diri saya sendiri.

Siti Norngaliah bt. Mohd. Salihin,
Akademi Pengajian Melayu,
Universiti Malaya.

1 Ogos 2004.

ABSTRAK

Disertasi ini cuba melihat aspek runtutan berdasarkan konsep primer dan sekunder dengan menggunakan kerangka kajian Beaugrande dan Dressler (1981) dengan pindaan. Selain itu, pentakrifan makna teks pula dilihat berpandukan kerangka fungsi bahasa Liya 'Budu yang dikemukakan oleh Sanat (1998).

Bab 1 merupakan bab pendahuluan. Dalam bab ini terkandung latar belakang kajian, tujuan, skop, kaedah dan bahan yang digunakan dalam kajian. Konsep-konsep penting dalam kajian juga diperkenalkan.

Bab 2 berkisar kepada latar belakang Amir Hamzah, penulis teks Nyanyi Sunyi. Pengetahuan tentang latar belakang keluarga dan pendidikan yang diterimanya dianggap penting kerana telah membentuk keperibadian mulia yang tertanam di dalam jiwa beliau sehingga lahirnya puisi-puisi yang bernafaskan ketuhanan. Maklumat ini juga dapat membantu pembaca menyelami suara hati Amir Hamzah.

Bab 3 mengupas kerangka teoritis kajian. Dalam bab ini dihuraikan konsep-konsep penting wacana dan runtutan secara mendalam. Empat model runtutan dibincangkan, iaitu Model Runtutan van Dijk (1977) dan

(1985), Model Runtutan Beaugrande dan Dressler (1981) dan Model Runtutan Glauner (1984). Turut dibincangkan ialah Fungsi Bahasa Liya'Budu yang dikemukakan Sanat (1998) dalam Teori Atqakum. Di hujung bab ini dinyatakan pendekatan yang dipilih untuk kajian, iaitu pendekatan Beaugrande dan Dressler (1981) dengan sedikit pindaan dalam kerangka fungsi bahasa Liya' Budu Sanat (1998).

Bab 4 merupakan bab analisis, pemaparan dan perbandingan data. Dalam bab ini, analisis runtutan sajak dibuat berdasarkan 4 jenis konsep primer dan 34 jenis hubungan dalam konsep sekunder. Dipaparkan juga analisis perbandingan teks, jenis-jenis objek, objek sebagai lambang dan gabungan dua konsep yang membentuk metafora. Perbandingan makna teks juga dilihat dan dibuat enam rumusan gagasan idea yang ingin disampaikan penyair secara keseluruhannya.

Bab 5 merupakan bab penutup. Rumusan keseluruhan kajian dimuatkan dalam bab ini. Dikemukakan juga cadangan kajian pada masa akan dating untuk memperkayakan lagi khazanah kajian bahasa Melayu di negara ini khususnya.

ABSTRACT

This dissertation seeks the coherence aspects in relation to primary and secondary concepts using Beaugrande and Dressler Model (1981) with alternative changes. The text meaning is accordance to the Liya 'Budu Language Function outlined by Sanat (1998).

Chapter 1 is the introduction. It contains literature review, aims, scope, methodology and materials used in this study. Important concepts are also introduced.

Chapter 2 comprises the background information of Amir Hamzah, the writer of **Nyanyi Sunyi.** Knowledge of the writer's family and education background is important because it has contributed in building up his religious self which has enabled him to produce divine poems. This information is vital in helping the reader understand well Amir Hamzah's inner feelings.

Chapter 3 evaluates theoretical studies. Various discourse and coherence concepts are elaborated inconclusively. Four coherence models will be discussed. They are proposed by van Dijk (1977) and (1985), Beaugrande and Dressler (1981), and Glauner (1984). Atqakum Theory by Sanat (1998) which contains Liya' Budu Language Function is also

mentioned in this chapter. The conclusion of this chapter focuses the selected theory for the study, which is Baugrande and Dressler Model (1981) with alternative changes in the corpus of Liya ' Budu Language Function proposed by Sanat (1998).

Chapter 4 deals with analysis, presentation and comparison of data. Coherence analysis is shown in typography to distinguish concepts and relations. The analysis is made using 4 primary concepts and 34 relations based on secondary concepts. This chapter also elaborates inter text analysis, object varieties, objects as symbols, and metaphors from the merging of two concepts. Six conclusions of main ideas found in the text are also discussed.

Chapter 5 is the final chapter that includes the conclusion of the study. A future study is recommended to enrich the Malay Language studies in the country.

KATA SINGKATAN

ag	:	agen
al	:	alat
ap	:	apersepsi
as	:	alasan
at	:	atribut
ba	:	bahagian
be	:	bentuk
bh	:	bahan
Bil.	:	Bilangan
co	:	contoh
em	:	emosi
eq	:	equivalens
et	:	entiti terkesan
ge	:	gerakan
hu	:	hubungan
Jum.	:	Jumlah
ka	:	kawalan
ke	:	keadaan
km	:	komunikasi
ko	:	kognisi

kp : kepunyaan

ku : kuantiti

la : lawanan

lo : lokasi

ma : masa

mo : modaliti

ni : nilai

NS : Nyanyi Sunyi

O : objek

P : peristiwa

pe : pembolehan

pr : perulangan

ru : rujukan

S : situasi

se : sebab

sg : signifikan

sp : spesifikasi

T : tindakan

tu : tujuan

vo : volusi

RUMUS

O	+	O	=	Konsep Objek + Konsep Objek
O	+	T	=	Konsep Objek + Konsep Tindakan
O	+	S	=	Konsep Objek + Konsep Situasi
T	+	O	=	Konsep Tindakan + Konsep Objek
S	+	O	=	Konsep Situasi + Konsep Objek
T	+	S	=	Konsep Tindakan + Konsep Situasi
S	+	S	=	Konsep Situasi + Konsep Situasi

SENARAI RAJAH

RAJAH	TAJUK	HALAMAN
3.1	Tipografi Ayat pertama dalam Teks 1	57
3.2	Tipografi Ayat Kedua dalam Teks 1	57
3.3	Tipografi Keseluruhan Teks 1	58
3.4	Tipografi Keseluruhan Teks 1 dan Teks 2	59
3.5	Jaringan Runtutan Teks TG1	62
3.6	Komponen Utama dalam Analisis Wacanaa	65
3.7	Tipografi Teks BD1	78
3.8	Jaringan Runtutan Glauner	78
4.1	Tipogafi Jenis Hubungan antara Konsep	96
4.2	Tipografi Contoh Hubungan Spesifikasi dalam NS15	128
4.3	Tiografi Contoh Hubungan Keadaan dalam NS0	130
4.4	Tipografi Contoh Hubungan Lokasi dalam NS19	131
4.5	Tipografi Contoh Hubungan Apersepsi dalam NS20	132
4.6	Tipografi Jenis-Jenis Hubungan dalam NS5	134

SENARAI CARTA

CARTA	TAJUK	HALAMAN
4.1	Peratusan Konsep dalam Nyanyi Sunyi	94
4.2	Perbandingan Konsep Primer dan Sekunder	95
4.3	Peratusan Jenis Konsep Primer Mengikut Teks	97
4.4	Perbandingan Jenis Metafora dalam Nyanyi Sunyi	120
4.5	Bilangan Hubungan Konsep Sekunder dalam Nyanyi Sunyi	127

KANDUNGAN

	HALAMAN
TAJUK	i
PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
DEDIKASI	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
KATA SINGKATAN	ix
RUMUS	xi
SENARAI RAJAH	xii
SENARAI CARTA	xiii
KANDUNGAN	xiv
SENARAI LAMPIRAN	xxi

BAB 1	**PENDAHULUAN**	**HALAMAN**
1.1	Pengenalan	1
1.2	Latar Belakang Kajian	2
1.3	Tujuan Kajian	14
1.4	Skop Kajian	14
1.5	Bahan Kajian	15
1.6	Kaedah Kajian	15

1.7	Definisi Konsep	16
1.7.1	Runtutan	16
1.7.2	Konsep	16
1.7.3	Hubungan	16
1.7.4	Jaringan Runtutan	16
1.7.5	Jaringan Nahu	17
1.7.6	Tipologi Teks	17
1.7.7	Konsep Primer	17
1.7.8	Konsep sekunder	17
1.7.9	Pusat Kawalan Teks	17
1.7.10	Sajak	18
1.7.11	Makna Denotatif	18
1.7.12	Makna Konotatif	18

BAB 2 LATAR BELAKANG AMIR HAMZAH

2.1	Pengenalan	21
2.2	Latar Belakang Amir Hamzah	21
2.3	Latar Pendidikan dan Kerjaya Amir Hamzah	22
2.4	Keperibadian Amir Hamzah	24
2.5	Dunia Penulisan Amir Hamzah	27
2.6	Kesimpulan	32

BAB 3 KERANGKA TEORITIS KAJIAN

3.1	Pengenalan	35
3.2	Konsep Wacana	36
3.3	Konsep Runtutan	40
3.4	Model Runtutan van Dijk (1977)	45
3.5	Model Runtutan Beaugrande dan Dressler (1981)	53
3.6	Model Runtutan Glauner (1984)	61
3.7	Model Runtutan van Dijk (1985)	65
	3.7.1 Analisis Semantik	71
3.8	Perbandingan antara Model Runtutan Beaugrande dan Dressler (1981) dan Glauner (1984)	76
	3.8.1 Pusat Kawalan Teks	76
	3.8.2 Konsep Primer dan Sekunder	77
	3.8.3 Kolokasi	78
	3.8.4 Kompleksiti Jaringan Runtutan	79
3.9	Perbandingan Model van Dijk (1977) dan (1985)	81
	3.9.1 Hubungan antara Konsep	81
	3.9.2 Topik Wacana	82
	3.9.3 Model Kajian	82
3.10	Fungsi Bahasa Liya'Budu Sanat 1998	84
3.11	Pendekatan yang Dipilih untuk Kajian	86
3.12	Kesimpulan	92

BAB 4 ANALISIS RUNTUTAN NYANYI SUNYI : PERBANDINGAN DAN TAFSIRAN DATA

4.1 Pengenalan 94

4.2 Analisis Konsep Primer dan Sekunder 94

4.3 Analisis Jenis Konsep Primer 97

4.3.1 Konsep Objek dalam Nyanyi Sunyi 98

4.3.2 Konsep Situasi dalam Nyanyi Sunyi 100

4.3.3 Konsep Tindakan dalam Nyanyi Sunyi 102

4.3.4 Konsep Peristiwa dalam Nyanyi Sunyi 103

4.4 Konsep Objek Sebagai Lambang dalam Nyanyi Sunyi 104

4.4.1 Objek Manusia sebagai Lambang Tuhan 105

4.4.2 Objek Konkrit sebagai Lambang 110

4.4.3 Objek Unsur Alam Sebagai Lambang 113

4.5 Konsep Metafora dalam Nyanyi Sunyi 118

4.5.1 Konsep Objek + Objek 121

4.5.2 Konsep Objek + Tindakan 122

4.5.3 Konsep Objek + Situasi 123

4.5.4 Konsep Tindakan + Objek 124

4.5.5 Konsep Situasi + Objek 125

4.5.6 Konsep Tindakan + Situasi 126

4.5.7 Konsep Situasi + Situasi 126

4.6 Konsep Sekunder dalam Nyanyi Sunyi 127

4.6.1 Hubungan Spesifikasi 128

4.6.2 Hubungan Keadaan 129

4.6.3 Hubungan Lokasi 130

4.6.4 Hubungan Apersepsi dalam nyanyi Sunyi 131

4.6.5 Jenis Hubungan Sekunder yang Lain. 133

4.7 Analisis Teks 135

4.7.1 Analisis Teks NS1 135

4.7.2 Analisis Teks NS2 136

4.7.3 Analisis Teks NS3 138

4.7.4 Analisis Teks NS4 139

4.7.5 Analisis Teks NS5 141

4.7.6 Analisis Teks NS6 142

4.7.7 Analisis Teks NS7 143

4.7.8 Analisis Teks NS8 144

4.7.9 Analisis Teks NS9 146

4.7.10 Analisis Teks NS10 147

4.7.11 Analisis Teks NS11 148

4.7.12 Analisis Teks NS12 149

4.7.13 Analisis Teks NS13 151

4.7.14 Analisis Teks NS14 152

4.7.15 Analisis Teks NS15 153

4.7.16 Analisis Teks NS16 154

4.7.17 Analisis Teks NS17 155

4.7.18 Analisis Teks NS18 157

4.7.19 Analisis Teks NS19 158

4.7.20 Analisis Teks NS20 159

4.7.21 Analisis Teks NS21 160

4.7.22 Analisis Teks NS22 161

4.7.23 Analisis Teks NS23 163

4.8 Analisis Perbandingan Antara Teks 164

4.8.1 Perbandingan Konsep di antara Teks 164

4.8.2 Perbandingan Konsep Primer 165

4.8.3 Perbandingan Konsep Sekunder 167

4.8.4 Analisis Perbandingan Maksud Sajak 169

4.8.4.1 Tawakkal dan Berserah Diri kepada Allah 169

4.8.4.2 Kekesalan dan Keinsafan di atas Dosa-Dosa Silam 172

4.8.4.3 Seruan Mengerjakan Ibadah Solat 175

4.8.4.4 Perlukisan Sejarah Islam 178

4.8.4.5 Kerinduan dan Pencarian Sifat-Sifat Allah 180

4.8.4.6 Dunia Penuh dengan Godaan dan Tipu Daya 182

4.9 Kesimpulan 182

BAB 5 PENUTUP

5.1 Pengenalan 187

5.2 Rumusan Dapatan Kajian 187

5.3 Cadangan Kajian Akan Datang 190

BIBLIOGRAFI 191

LAMPIRAN

SENARAI LAMPIRAN

Lampiran 1 : Analisis Runtutan Sajak
(Teks NS 1 hingga NS23)

Lampiran 2 : Jadual 4.1
Analisis Aspek Runtutan

Lampiran 3 : Jadual 4.2
Bilangan Jenis Konsep Primer mengikut Teks

Lampiran 4 : Jadual 4.3
Contoh Konsep Primer dalam Nyanyi Sunyi

Lampiran 5 : Jadual 4.4.1 hingga Jadual 4.4.6
Bilangan Hubungan Konsep Sekunder Mengikut teks

Lampiran 6 : Jadual 4.5
Analisis Jenis Metafora dan Maksudnya

Lampiran 7 : Jadual 4.6
Objek Sebagai Lambang

Lampiran 8 : Teks Nyanyi Sunyi
(NS1 hingga NS23)